

Залежно від потреб користувачів така платформа може набувати креативно-мистецьких та освітніх функцій, стати місцем вільного розвитку особистості, сприяти активному й діяльному засвоєнню мистецьких знань та умінь, формуванню навичок продуктивного проведення вільного часу.

Список використаних джерел:

1. Пристай Г. І. Формування культурно-мистецького середовища в бібліотеці (на матеріалі Обласної універсальної наукової бібліотеки ім. І. Франка) / Г. І. Пристай // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – 2014. – № 2. – С. 10-15. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bdi_2014_2_4.

Зайцева О.М.,

науковий співробітник відділу пересувних та стаціонарних виставок

Миколаївського обласного

краєзнавчого музею,

м. Миколаїв

ТЕКСТИЛЬНІ ЛЯЛЬКИ МАЙСТРИНЬ МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ З ФОНДІВ МИКОЛАЇВСЬКОГО КРАЄЗНАВЧОГО МУЗЕЮ

Лялька - це один із найдревніших символів, який сотнями і навіть тисячами років супроводжував наших предків.

Українські ляльки з тканини - старовинний вид рукоділля, який нещодавно був на межі зникнення. Але традиції їх виготовлення частково збереглися до нашого часу та завдяки праці науковців набули широкого розповсюдження [1].

Текстильна лялька, сьогодні популярна практично скрізь. Попри глибоку, багатотисячолітню історію, відроджуватися це мистецтво почало не так давно. Якщо донедавна світ задовольняли фабричні тиражовані ляльки, то зараз неабияку зацікавленість викликають ляльки оригінальні, створені за технологією hand made.

Пошиття ляльки – це цікавий процес, в який вдихнули нове життя майстрині Миколаївської області. Ці твори виходять неповторними, притаманними нашому південноукраїнському мистецтву.

Миколаївський краєзнавчий музей в своїх фондах має колекцію текстильних ляльок майстринь, які є членами творчого об'єднання «Прибужжя» та Спілки майстрів народного мистецтва України.

Обласне народне творче об'єднання художників – аматорів та майстрів декоративно – прикладного мистецтва «Прибужжя» було створене у 1976 році при Обласному центрі народної творчості та культурно – освітньої роботи. Воно об'єднувало людей різного віку, професій, соціального стану [2, С. 73]. В статуті організації записано: «Творче об'єднання самодіяльних художників і майстрів народного декоративно-прикладного мистецтва «Прибужжя» створено з метою відродження і подальшого розвитку самодіяльного образотворчого та народного декоративно - прикладного мистецтва в Миколаївській області» [3]. Діяльність об'єднання полягала не тільки в виставковій роботі та збереженні традицій народного мистецтва, а й у вивченні його за допомогою фольклорно-етнографічних експедицій, збиральницької роботи, спілкуванні з майстрами, навчанні молоді. За успіхи у творчій роботі у 1980 році колективу було присвоєно звання «народний». За 40 років плідної праці своїм творчим доробком поповнили скарбницю об'єднання більше 250 митців різних напрямків мистецтва з усієї області. Це творчі, щирі люди, які приймають активну участь у ярмарках, обласних святах народної майстерності та творчості, фестивалях та персональних виставках.

Однією з них є Димова Валентина Борисівна, яка народилася на Одесщині, але з 1979 р. мешкає у нашому місті. Вишивати почала ще в дитинстві, опановуючи секрети майстерності від матусі, Ганни Феодосіївни. Полюбляє вишивати «хрестом», «рахунковою гладдю», прикрашає рушники та сорочки «вирізуванням», «виколуванням». Роботи майстрині не залишилися непоміченими, у 1986 р. вона стала членом творчого об'єднання (т\о) «Прибужжя», а у 2009 році Валентині Борисівні присвоєно почесне звання заслуженого майстра народної творчості України. Довгий час мисткиня викладала у Миколаївській філії Київського Національного університету культури та мистецтв та школі мистецтв та прикладних ремесел «Академія дитячої творчості». З 1997 по сьогодні – голова т\о «Прибужжя», очолює секцію вишивки. У фондах музею зберігається 2 роботи Валентини Борисівни: ляльки «Полісся» та «Таврія» [5].

Для підтримки нових починаючих талантів організовано цикл перших персональних виставок «Нові імена Миколаївщини». Персональні виставки проходили у приміщеннях Миколаївської обласної бібліотеки для юнацтва, обласному краєзнавчому музеї, Інституті післядипломної педагогічної освіти та бібліотеки імені Кропивницького. Перший був проведений у 2009-2010 роках, глядачі познайомилися з роботами 10 художників та майстрів декоративно - прикладного мистецтва. В кожного з них була змога продемонструвати свої художні вироби, творчі задуми та оригінальні ідеї.

II цикл був реалізований в 2012-2013 роках, разом з учасниками глядачі поринули у чарівний світ ще 10 майстрів.

Учасницею III виставкового циклу, який проходив у Миколаївському краєзнавчому музеї, стала Костюк Ольга Василівна, 1960 року народження, село Киселівка, Білозерського р-ну, Херсонської області. Закінчила Київський

державний інститут культури імені Олександра Корнійчука. Працювала в Березанському районному Будинку творчості школярів методистом, а також керівником гуртка декоративно-прикладного мистецтва. Саме з того часу вона захопилася сучасною народною лялькою. Членом об'єднання стала у 2013 році. Її роботи стають своєрідним оберегом Всеукраїнських акцій, виставок, обласних оглядів. Жінка глибоко переконана, що саме старовинні образи мотанок доносять до сучасників глибоку мудрість поколінь. Кожен образ нової ляльки народжується в уяві й довго виношується, як справжня дитина. В фондах музею зберігається її дарунок – «Музейна Берегиня» [9].

Першими в колекції музею стали плетені та шиті ляльки майстрині народної іграшки Агемян Олени Олексіївни (1922 р.н., місто Вознесенськ). У 1987 році вона вступила до т\о «Прибужжя». Мала багато грамот, дипломів, подяк. З тканини та ниток майстриня створювала чудові, неповторні образи української іграшки, по-справжньому домашні, затишні, теплі і рідні. Іграшки О.Агемян це своєрідна презентація України, з її самобутнім народним строєм та звичаями. Ляльки можуть бути використані і як сувенірні, так і як ігрові. Майстриня передала лялькам свій настрій, думки та енергію. Улюблені герої: козак, козачка, танцюристи, молодиця [6].

Спілка майстрів народного мистецтва України була створена у 1990 році з метою збереження та подальшого розвитку декоративно-прикладної спадщини, відродження старих і занедбаних центрів художніх промислів в Україні, дати їм нове життя, поживити і стимулювати роботу майстрів на місцях. Миколаївський осередок Національної спілки майстрів народного мистецтва його очолив В.В.Малина [1, с.2]. В той час він налічував 12 майстрів.

Черкесова Інна Григорівна – професор кафедри дизайну Миколаївської філії Київського університету культури та мистецтв, заслужений діяч мистецтв України, член Спілки дизайнерів України, автор концепції створення стилю Півдня України у декоративно-прикладному мистецтві. У фондах музею зберігається лялька «Мазальниця», присвячена пам'яті журналіста та митця Євгенії Петрівни Бондаренко (1928-2014). Інна Григорівна та Євгенія Петрівна товаришували, багато спілкувалися, обмінювалися творчими задумами. Бондаренко Є.П. розповідала про таврійський розпис, що бачила на Херсонщині, про обереги на вишиванках, що носять на Кінбурні.

Під впливом від почутого у Інни Черкесової народилися дивовижні образи мазальниць – гордих, самодостатніх степовичок, які вмiли все: мазати хату, виховувати дітей, орати лани, вибирати рибальські сітки, поратися по господарству. Як і більшість творів художниці, ляльки мазальниці - це уособлення жителів Північного Причорномор'я, невеличка частинка історії та культури краю. Одна з них і знаходиться в фондах нашого музею [4].

З 2011 року членом Спілки стає Склярєва (Кувардіна) Олександра Ігорівна (1951 року народження, місто Очаків Миколаївської області). Закінчила Миколаївський суднобудівний технікум. У 1995 році навчалася вишивці у Школі народної майстерності (викладач Гончарова). В фондах

музею зберігається декілька її ляльок: «Парубок», «Лялька з глечиком», «Берегиня хлібного поля», «Господиня осені», «Весняна» [7]. Вона володіє різними техніками виготовлення ляльок: ляльки-катанки, ляльки-мотанки, шиті ляльки.

З 2005 року кандидатом у члени Спілки є Васильєва Марина Василівна, 1960 року народження, місто Миколаїв. Закінчила Одеський інженерно-будівельний інститут. Навчалася на курсах художників-оформлювачів. Її ляльки – це своєрідна подорож у наше минуле. Створюючи образи своїх героїв, майстриня зуміла відтворити цілий світ іграшок з тканини, які могли зачарувати з першого погляду простотою, витонченістю, зворушливістю. Вона не тільки передає їх характер, але й щільно відображає народний костюм та знаряддя праці. Для їх пошиття застосовуються виключно натуральні тканини. Це і «Козак Тарас», і «Україночка», і «Молодиця», і «Дівчина з кошиком», «Чоловік з поросям». В колекції музею зберігається 10 її ляльок [8].

Кушніренко Інна Володимирівна, живописець (14 грудня 1936 року народження). Закінчила Одеське художнє училище імені М.Б. Грекова. Протягом багатьох років миколаївців під головною новорічною ялинкою міста зустрічали Дід Мороз, Снігуронька та казкові веселі персонажі – ляльки, що були зроблені руками Інни Володимирівни. В нашому музеї 16 грудня 2015 року була відкрита виставка. До експозиції увійшли кілька колекцій мотанок, створених мисткинею: «Прадавні Берегині», «Степовички», «Річне коло: Коляда, Пасха, Трійця, Покрова», «Берегині Миколаївщини», «Вдови». У кожен ляльку-мотанку художниця вкладає свої уявлення про безмежну цінність життя, про потребу зберігати людяність, добро та любов серед людей та прищеплювати ці якості внукам та правнукам [10].

Панкова Анна Сергіївна (1986 року народження). Закінчила Миколаївський аграрний інститут, у 2016 році Миколаївський коледж культури та мистецтв. Працює на заводі «Зоря-Машпроект». З простих тканин вона виготовляє чудові ляльки. Авторка подарувала музею дві роботи: «Різдвяна коза», «Лялька в очіпку» [11].

В Миколаївському обласному краєзнавчому музеї однією із форм роботи з відвідувачами є проведення майстер-класів по виготовленню текстильної ляльки. Колекція, зібрана в музеї, допомагає наочно показати різні види ляльок, розповісти про народні традиції, передати південноукраїнські образи.

Список використаних джерел:

1. Грушевський Марко. Дитячі забавки та ігри усякі. Зібрані по Чигиринщині Київської губернії // Киевская старина. — 1904, июль-август;
2. Воропай О. Звичаї нашого народу. Етнографічний нарис. — Мюнхен, 1958;
3. Найден О.С. Українська народна лялька. – Київ: ВД «Стилос», 2007;

4. Напиткина Г.Т. Українська лялька оберег. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2007;
5. Шевченко Е., Корнієнко В. Українська народна іграшка.- Київ: Народні джерела, 2011.
6. Малина В. Таланты Прибужья.-Одесса:Маяк, 1988. – 144с
7. Статут обласного творчого об'єднання художників – аматорів та майстрів декоративно-прикладного мистецтва «Прибужжя» при ОНМЦ та КОР. - Архив відділу пересувних та стаціонарних виставок Миколаївського обласного Краєзнавчого Музею (МОКМ)
8. МОКМ, Т- 4613
9. МОКМ, Т-4398, Т- 4399
10. МОКМ, Т-1514, Т-1515, Т-2274, Т- 2275
11. МОКМ, Т-4119, Т-4080, Т-4079, Т-4225, Т-4224, Т-4223
12. МОКМ, Т-4082, Т-4081, Т-4066, Т-4065, Т-4775/ 1-6
13. Архив відділу пересувних та стаціонарних виставок (МОКМ)
14. Архив відділу пересувних та стаціонарних виставок (МОКМ)
15. Архив відділу пересувних та стаціонарних виставок (МОКМ)
16. Каталог робіт виставкового циклу художніх виробів майстрів т\о «Прибужжя» «Нові імена Миколаївщини»
17. Каталог до 40-річчя т\о «Прибужжя» «Нові імена Миколаївщини» третій виставковий цикл 2015-2016

Іванова В.Л.,

кандидат педагогічних наук, доцент
кафедри музичного мистецтва,
ВП «Миколаївська філія КНУКіМ»,
м. Миколаїв,

МАЙСТЕР-КЛАС ЯК СУЧАСНА ФОРМА АПРОБАЦІЇ ІННОВАЦІЙНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО ДОСВІДУ

Найактуальнішою проблемою музичної педагогіки на сучасному етапі соціального розвитку України є виявлення протиріч і особливостей взаємозв'язку між канонічними методами музичної педагогіки та інноваційними формами освітньої, навчальної та виховної діяльності та визначення перспектив розвитку музичної освіти [2].

Однією з причин, яка не дозволяє вітчизняної музичної педагогіці рухатися вперед прискорено і динамічно, є інертність і малорухливість системи